

C/ Nou del teatre, 16
17004 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

HAFREIAT

Espanya - Jordània, 2022
Direcció: Àlex Sardà
Guió: Àlex Sardà, Txell Llorens
Durada: 90 min
Gènere: documental
Idioma: àrab
Data d'estrena: 20/10/2023

L'arqueologia i el rostre

Tot retrat planteja sempre un interrogant al voltant d'un rostre. En la coproducció hispànica-jordana *Hafreiat* (2022), el debut del director Àlex Sardà en el cinema documental, la primera vegada que veiem al seu protagonista, l'Abu Dya, ho fem a través d'un pla tancat sobre les seves mans que sostenen un collaret i un cigarret. Unes mans i un cigarret fumejant, el moviment del qual ens condueix a un rostre, que apareix per primer cop filmat de perfil i a contrallum, amb la mirada fixa en un fora de camp (un horitzó?) que no arribem a veure. La càmera tremola mentre tracta d'escrutar la seva expressió. Qui és aquesta persona? Quina és la seva història? A on mira? En què pensa? Està assegut en el que sembla ser el remolc d'un camió i, molt poc després, sabrem que cap a on es dirigeix és cap a un jaciment arqueològic al nord de Jordània, en el qual treballa sota unes condicions extremadament pobres. Però aquest no serà un relat sobre el jaciment, sinó sobre ell mateix. El seu és, d'entrada, un retrat parcial: un que l'Àlex Sardà treballarà al llarg de tota la pel·lícula per completar i reconstruir. Perquè un retrat no és només una qüestió d'enquadrament i de perspectiva, sinó també de distància i profunditat. Per això, des del mateix començament d'*Hafreiat*, en el qual l'òptica se situa a un pam del seu subjecte, el que veurem és un estudi en proximitat que anirà revelant progressivament una història íntima i complexa. Un retrat és sempre una forma polièdrica, que canvia segons la llum. A mesura que la pel·lícula del Sardà es desenvolupa, el viatge que se'ns proposa és un cap a l'interior de la vida d'aquest treballador: a través de la visita a la seva llar, de la introducció a la seva família, del relat del seu passat, de les seves converses sobre inquietuds, aspiracions... El retrat es va configurant. I en aquest sentit, per tant, sembla una troballa molt coherent que el descobriment de la vida privada de l'Abu Dya es vagi desplegant en paral·lel al treball en l'excavació jordana. El retrat, igual que la pràctica de l'arqueologia, opera per capes: a partir d'un estrat més superficial, aquell del visible que apareix a primera vista, es va aprofundint i endinsant en un saber cada vegada més íntim. I és precisament en

aquesta exploració del particular quan el retrat es torna sobre si mateix i es transforma en quelcom universal: en una espècie de mirall en el qual cadascun pot arribar a projectar les seves passions i temors més secrets, aquests que d'una manera o una altra ens travessen a tots i que ens permeten connectar i acostar-nos a l'altre. Perquè tot retrat, quan està ben fet i és autèntic, també té la capacitat de transcendir l'àmbit de l'individual – encara que sense renunciar-ne a aquesta individualitat –, per a convertir-se en el reflex que ens ajuda a imaginar una comunitat, una societat, o una cultura sencera. El retrat mai és un acte aïllat: és sempre un diàleg amb l'altre, però també amb un mateix, i la millor manera de realitzar-ho amb dignitat és situant-se a la mateixa altura d'allò que es retrata. Així passa a l'*Hafreiat* de l'Àlex Sardà, que s'allunya de qualsevol mirada exòtica o de qualsevol mena d'orientalisme i s'acosta sense cap prejudici al rostre de l'altre, conformant una imatge tan complexa com honesta i fascinant. I és que precisament ara, amb l'escalada de violència que estan sofrint en els territoris palestins, sembla que documents com *Hafreiat* són fonamentals per a pensar quina és la relació i la distància que establím amb l'altre. I si tot retrat és, també al mateix temps, una lluita contra l'oblit, la pel·lícula de l'Àlex Sardà, guanyadora del premi a millor documental a la 67a Setmana Internacional de Cinema de Valladolid (2022) "per la seva sensibilitat en l'exploració d'un retrat íntim", també posa sobre la taula la qüestió de la memòria des del seu començament, a través dels emotius versos de Mohammad Al Qaisi: "Déu ens va donar la capacitat d'oblidar, però quan un intenta oblidar s'obre una ferida. Cada part del meu cos té una història."

Daniel Pérez-Pamies
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona